

Inserati se sprejemajo in velja tiskovna vrsta

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskovanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

izhaja po trikrat na teden v sicer v torek, četrtek in soboto.

Madjarsko strašilo.

V svoji obupnosti se naši nasprotniki, ustavoverci, že nikamor drugam več ne vedó zateči, kakor k onim Madjarom, katere so kakor sedaj nas do l. 1867 kontumacirali in ob vse pravice spraviti hoteli, ter svojo jezo do njih še pozneje pri vsaki priložnosti kazali. Prepričavši se, da od Bizmarka v sedanjih razmerah ni pomoči pričakovati, ker se ta ravno zdaj sam bori s polubratrinih naših nemško-liberalcev za poslaniške sedeže, spomnili so se, da so nekdanj Madjari pomagali, vreči grofa Hohenzwarta, in tako so se tudi zdaj poprijeli te nade, da se bo dal morda Taaffe s pomočjo Madjarov odstraniti. Povod za to jim je dala jako malenkostna stvar, namreč tisti desetaki, na ktere so Čehi zapisali besede: „to plati deset zlatych“. Ogerski finančni minister je namreč zapovedal, da se taki desetaki v ogerskih blagajnicah ne smejo sprejemati; nasprotno pa je naš finančni minister Dunajevski odločil, da so ravno tako veljavni, kakor drugi. To je bilo veselje za ljudi, kojih organi so „N. fr. Presse“, „W. Tagblatt“ itd. Videli so zavolj te malenkosti že cel prepir med našo in ogersko vlado, pravili so, da je ogerski minister Szlavy šel k cesarju v tej zadevi, in v svojem domoljubju so videli že Madjare kot zmagovalce in diktatorje Avstrije, ter so prerokovali padeč Taaffejev po madjarskem pritisku. Ljudje, ki so nekdanj na Madjare ogenj in žveplo bljuvali, veselili so se zdaj, da imajo Madjari že tako oblast, da celo v Cislajtaniji že odstavljajo in nastavljajo ministre! Če bi imeli kaj domoljubja in ponosa v sebi, morali bi glasno

protestirati proti temu, da bi Madjari ukazovali še v naši polovici države; pa tem ljudem je več za strankarstvo, ko za državo. Po trebuhu so pripravljene plaziti pred Bizmarkom in pred Tiszo, samo da bi jim ta dva zopet do vlade in moči pomagala.

Ni čudno potem, da Madjari res zmirom bolj ponosni postajajo, ter da se smatrajo že za prvi in najimenitnejši narod v Avstriji, saj jim nemški listi vsak dan tako priliznjeno svoj tilnik pod bič pokladajo, da se mora človeku kar gajusiti. Zdaj so si izmislili novo tolažbo: Bizmarkov sin, pravijo, bo vzel Andrassyjevo hčer, potem bosta Bizmark in Andrassy celo Avstrijo na glavo postavila in ustavovercem zopet vso oblast izročila.

Mi pa se takih strahov ne bojimo. Nam pogum ne upade, ako nam nasprotuje celi narod madjarski, se li bomo toraj bali samega Andrassyja? Mogoče je, še celo verjetno, da Madjari strahoma gledajo napredovanje Slovanov v zapadni Avstriji, da se enacega bojé tudi za svoje kraljestvo; saj je gotovo, da tudi Slovaki, Srbi, Rumunci in Hrvatje ne bodo hoteli večno ostati madjarski sužnji; mogoče je in celo verjetno, da narodno gibanje ne bo rešpektiralo ogerskih mej, in če pridejo Čehi, Poljaki in Slovenci v zapadni Avstriji do svojih pravic, tudi Slovaki, Rumunci in Srbi v ogerskem kraljestvu ne bodo hoteli nadalje hlapčevati. Pa kaj to nas briga! Ali se bomo samo zato odrekli svojih pravic, da bi ne vznemirjali Madjarov? Mi hočemo in bomo dosegli svojo politično in jezikovno ravnopravnost, naj nam Madjari to privoščijo ali ne; od njihove milosti nič ne potrebujemo in

je ne prosimo, njih nasprotstva pa se tudi ne bojimo! Mi cislajtanski Slovani se borimo sicer sami za sebe, ter ne mislimo ognja nositi v streho ogerskega sosedu; če se pa vsled naših strelov vendar le vname sosedova streha, za to mi ne moremo, za to nečemo biti in nismo odgovorni.

Nasprotovanju Madjarov pri naših težnjah tako ne bomo ušli, bolje je toraj, da se na ta slučaj že naprej pripravimo.

Politični pregled.

V Ljubljani 5. avgusta.

Avstrijske dežele.

Fzm. baron Franc Filipović gre v pokoj. On je bil zadnji poveljnik vojne Krajine. S prvim avgustom se je ta združila s hrvaško zemljo.

Od nemške in od česke strani se vabijo visokošolci na česko univerzo v Pragi. V nemškem „rajhu“ nalašč zato agitirajo za obiskovanje te univerze, da bi česke študente v manjšino potlačili. Na Českem in Moravskem pa se je začela protiaagitacija. Zlasti Moravci so do zdaj naj bolj na Dunajsko vseučilišče zahajali. Zdaj jih vabijo pa v Prago, kjer bodo poduk poslušali lahko v maternem jeziku. Čudno bi bilo zares, ko bi se moravski Čehi ne posluževali domače univerze v Pragi. Tudi slovenskim visokošolcem, ki so materjalno neodvisni, bi mi priporočali, naj se vpišejo raje v praško vseučilišče, ko na Dunaj ali Gradec, da bodo bliže spoznali slovanske brate na severu; v Pragi bodo sprejeti kot bratje, na Du-

Tobačnica.

Nekega spomladanskega dneva ustavi se voz gospe Rometove pred stopnicami male lepe poletne hišice v Alzaciji, katera je stala enako gojzdu slavca v rožnem grmiču, v sredi vrta polnega cvetlic.

Mala Anica, osemletno otroče, stopi najprva z voza. Predno so izložili vse, je že ona nabrala cvetlic, navezala šopek ter ga veselo prinesla svoji materi. Potem zmuzala se je in bežala urno k priljubljenemu prijatelju, k dobremu staremu župniku, ki jo je krstil. Še le opoludne prisopihala je domu.

„Nu Anica, kako gre našemu vrlemu župniku? jo vpraša mati pri obedu.

„Draga mamica, ne vem kaj mu je, on je zelo bled in vpaden!“

„Zlo mu gre“, reče na to stara vrtnarica, ktera je stregla pri mizi.

„V pretekli hudi zimi si mož ni toliko zakuril, kolikor bi takemu staremu človeku potrebno bilo, in že šest mesecev ne pije drugega ko vodo.“

„Moj Bog! zakaj pa živi župnik tako slabo?“

„Vidite, milostiva gospa, sneg ležal je preteklo zimo zlo na debelo, in ljudje dolgo niso imeli dela in zato tudi ne kruha, krompir pa je bil ves pomrznil. Srce usmiljenega župnika je krvavelo, ko je to revščino gledal. Pobral je posteljo iz svoje velike sobe, postlal si je v mali izbici, zapovedal je zakuriti peč v veliki sobi, v kateri se je smel potem vsak greti kolikor se mu je zljubilo. Ker je vedel, da se doma nikdo ne nasiti, zapovedal je vsaki dan kuhati dobre juhe, in tako je dobil vsaki, kdor je hotel in potreboval, v jutro in na večer potrebni zajutrki in večerje. Pri takem ravnanju požgal je vse drevje in na zadnje prodal je še svoj sod vina. Veliko je bilo revežev, zato tudi vse to ni zadostovalo. Začel je gospod sam sebi pritrgovati naj potrebnjših jedil.“

„Mamica, sedaj tudi vem, zakaj ne visi več pri njegovi postelji lepi slonokosteni križec, in zakaj da ima tobak v brezovi tobačnici, mesto v srebrni kakor poprej.“

Vrtnarica dalje še pové, da je stari župnik prodal, da revežem v sili priskoči, tudi srebrne žlice, vilice, nože in srebrno kupico, da sedaj on já z leseno žlico, ravno kakor vsaki drugi njegovih faranov.

Na večer pride župnik k gospe Rometovi, da se ji pokloni. Pri odhodu ga povabi na drugi dan k obedu in da mu še možnjo, da ubogim razdeli denarje, saj, mu je rekla, „saj to vi bolje razumite kakor jaz.“

„Ah mamica, ko bi ti hotela meni dovoliti —“ „Kaj dovoliti, draga Anica?“

„Mi dovoliti, da odkupim srebrno tobačnico župnikovo, saj veš, da mi je oče pri odhodu nekaj denarja v roke stisnil.“

„Gotovo, dragi otrok, prav rada v to dovolim. Jutri v jutro se bove peljale zgodaj v mesto, bom skusila, morebiti dobim tudi slonokosteni križ, katerega je župnik tako čislal, in njegovo srebrnino nazaj. Veseli me, da sve obe dve ene misli. Ne spi predolgo, da prideve še o pravem času domu.“

Še pred dnevom zbudila se je Anica, misel priljubljenemu župniku veselje napraviti, ni ji dala mirno spati. Bala se je tudi, da bi tobačnice več ne dobila.

V bližnjem mesticu našla je gospa Rometova zlahka zlatarja, kateremu je bil blagodušni župnik prodal svojo srebrnino. Tobačnico in križ je precej odkupila, kupico in drugo mizno srebrnino pa je bil zlatar že prodal

naji so vedao le tujci. Ker so pa morda nekateri nemški študenti zato namenjeni, v Prago študirat priti, da bi tam razsajali, opominja jih „Politik“, da pod sedajnim namestnikom Krausom ne bodo smeli uganjati takih reči, kakor so jih prej brez skrbi smeli, ker so jim nemški profesorji še pogum dajali.

Ustavoverni listi se hudujejo, da je vlada imenovala dr. **Rappa** za deželnega glavarja tirolskega. To so pač čudni liberalci in ustavoverci! Ali ne zahteva ustavni princip, da se predsednik vzame iz večine, deželni glavar toraj iz večine deželnega zbora? Deželni zbor tirolski je po večini konservativen, ali ni prav, da se vzame deželni glavar iz te večine? Pa ustavoverci hočejo ustavnost le tako dolgo, dokler je njim na korist, sicer so pa največji absolutisti. Prave svobodoljubnosti nimajo v srcu, toraj so le lažiliberanci in psevdovstavoverci.

Vnanje države.

Iz **Bolgarije** se poroča o velikem neredu, ki so ga prouzročile obljube vladnih agentov pri zadnjih volitvah. Ti agenti so namreč obetali, da bodo kmetje davka prosti, če volijo vladne kandidate; kmetje so to verjeli, in zdaj res nečejo davkov plačati, ko se ti iztirjavajo. Posebno mesto Trnovo in okolica se upira. Voditelja liberalcev, Zankov in Slavejkov podpihujeta ljudstvo, zato sta bila dejana pod policijsko nadzorstvo.

Na **Francoskem** je volilno gibanje v polnem teku. Republikanska stranka se je razcepila na dva oddelka, obema pa zopet nasprotujejo po eni strani radikalci in komunisti, po drugi strani pa monarhisti, namreč bonapartisti in legitimisti. Pri sedajnih razmerah se najbolj pogreša ena stranka, namreč republikansko-katoliška. Iz afrikanskega boj išča francoska vlada menda nalašč ne pusti prihajati nobenih poročil, da bi duhov ne vznemirjala, ker bi vsako slabo poročilo vtegnilo vladni stranki škodovati pri volitvah.

Za **Triersko škofijo** se ima imenovati nov škof, ko jo je zdaj že dolgo časa oskrbovala pruska vlada. Iz tega se sklepa, da

Pa tudi to je našla in odkupila. Ko se proti poludne pripeljete, čakal ji je župnik že na vrtu, molil je tu svoj brevir.

Vrtnarica morala je skrivaj obesiti križec spet na prejšnje mesto k postelji duhovnika.

Starček je rad tobak nosjal, držal je toraj tobačnico skoraj vedno v roki, le malokedaj jo je položil zraven sebe.

Pri obedu pripovedoval je gospej prav živo o nesreči in revščini faranov sploh in posebno o nesreči neke družine, kateri je bilo v kratkem vse pohištvo in imetje pogorelo. V svojem živahnem govoru odložil je tobačnico. Anica to zapazi, vzame skrivaj leseno proč in postavi mesto nje srebrno v področje duhovnika.

Župnik po navadi pobere v razgovoru spet tobačnico. Ker je začutil, da je teška in mrzla, jo pogleda in zagleda svojo prodano srebrno priljubljeno tobačnico. Poljubi jo in solze se mu vdero po licih.

„Ne zamerite, prosil je, slabosti starega moža, moja ranjka mati posluževala se je iz nje, dokler je živela.“

Potem obrne se k Anici, kateri se je obliče radosti svetilo. „Otrok moj, Bog te bo blagoslovil, kajti naj čistejši dar, katerega mu zamoremo darovati, je sreča in veselje, katero povzročimo svojemu bližnjemu.“

nemška vlada odjenjuje in da se bo prepri med državo in cerkvijo morda vendar le poravnal. Freiburški škofijski vikar Kübel je 4. t. m. umrl.

Izvirni dopisi.

Iz Knežaka, 1. avg. Danes dopoldne ob 1/2 11. uri začelo je goret, in prej kakor v eni uri je pogorelo 38 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, vsem senom in mnogim hišnim orodjem itd. Škoda, ako se malo ceni, je čez 50.000 gl. — Preljubi rojaki, in vsi, katerim dojde ta žalostna novica, usmilite se nas! Zavarovanih je samo okoli 12. Bližnji nam sosedje pa podelite nam kaj sená! Naj ga dobra srca po bližnjih vaseh zbirajo in potem semkaj naznanijo, da pojdemo po senó.

Anton Ponikvar, župnik.

Vredništvo „Slovenca“ bode prav rado za te kakor tudi za pogorelce v Dobračevi, ki so prosili pomoči, sprejemalo in odpošiljalo darove v dotične kraje.

Iz Štajerskega, 30. avgusta. (Žaljenje duhovskega stanu.) Bilo je sicer povedano v našem Gospodarju o Podčetrtku, kako se ondotnemu g. učitelju sline cedijo po „Deutscher Schulverein goldinarih“, zaradi kojih je g. učitelj nemške molitev v šoli upeljal, kar nek mlad nemčur v „Tagespošti“ 3. julija zagovarja z tolikim zadovoljenjem, da vže „nemško Sotlo“ vidi. — G. dopisnik mora gotovo biti še mlad, še dostikrat čez prag nemčurske ali nemške očetovske hiše ni stopal ali pa se je v zaprtih kočijah na kolodvor vozil, sicer ne bi bilo mogoče, sotelskih prebivalcev prezirati. — Kar pa v „Gospodarju“ ni bilo razglašeno po ovem dopisniku „Tagespošte“ je to le: da je v ovem dopisu g. dopisnik grdil duhovščino slov. sploh, posebno duhovščino sotelsko, domačega g. župnika, vrednika „Sl. Gosp.“, vse prijatelje Gospodarjeve in nje dopisnike duhovnike. Spis se je bil v neki veči duhovenski skupščini predčital, bil je občno zavržen in spoznan kot tak, da bi se proti njemu postopalo sodniško zaradi razžaljenja našega stanu. Zoper tako ravnanje protestiramo in rečemo, da do zdaj ni bilo častno spoznano, cel stan kateri bodi grditi sploh.

En duhoven za vse.

Iz Trsta, 3. avgusta. (Rojanska čitalnica razdružena!) Poročati vam imam žalostno vest o razdruženji rojanske čitalnice. Kdor je poznal nje razvoj, moral je že pred desetimi leti uvideti, da se ta čitalnica ne bo mogla dolgo obdržati, in čuditi se je le, da je še tako dolgo živela. Dokler je še Zor vodil narodno gibanje v tržaški okolici, znal je kmete tako navduševati za to stvar, da so se prav radi vpisovali v čitalnice, in te so rastle iz tal kakor gobe po vsej okolici. Ko se je pa lahomom posrečilo Zora odpraviti iz Trsta, zginila je tudi kmalo prejšnja navdušenost, čitalnice so vse pomrle. razun edine Rojanske. Pa tudi te niso več kmetje po konci držali, ampak narodni meščani iz Trsta; le odbor je bil še kmetski, udje pa že vsi mestni, toraj se je po krivici imenovala kmečka čitalnica. Zaradi nevedeležbe kmečkega prebivalstva se je slednjič še odbor spremenil, volili so se odborniki iz mestne večine in na to so izstopili iz društva še zadnji manderjeri. Pokazalo se je, da se mestni in kmečki živelj prav ne vjemata, kjer ni krepkega in previdnega vodstva. Zoru so kmetje zaupali, ker je bil res možak, in ker je, sam kmečkih staršev sin, spoštoval kmečki stan. Po njegovem odhodu pa so abotni rodoljubi pripeljali v slovenske

čitalnice lahonsko izgojene frajlice, ki so kmečke dekleta in fante s „ščavoni“ zmirjale in pikale. Na to si kmečka mladina ni več upala na plešišče in druge veselice, „čitalnica“ jim je začela mrzeti, čemur se nihče ne bo čudil. Ako bi bil previden in vstrajen mož na čelu, bil bi tem lahonskim frajlicam „stališče krepko pojasnil“, ter vsakej pokazal duri, ki bi se bila drznila, žaliti slovensko ljudstvo; to bi bilo zadostenje kmečkim okoličanom in s prijazno, pa možato besedo bi se bili kmetje bolj in bolj privadili društvu, da bi bilo postalo zares narodno, v ljudstvu vkoreninjeno. Ker se je pa odbor bál zamere pri nekterih na pol laških družinah, pustil je raje razžaljene okoličane oditi.

Od tega časa je čitalnica Rojanska več ali menj v zraku visela, priimek „Rojanska“ je nosila po krivici, ker se rojansko ljudstvo ni brigalo za njo, bila je le veseljšče za nekatere slovenske družine iz Trsta, ki so pa tudi pogosto lahonske ženske seboj vlačile v čitalnico, tako da je bila slovenščina le bolj „oficijalni“ jezik pri „besedah“, sicer pa se je brbljalo po laški. Za predsednike so bili izvoljeni večinom čisto nezmožni ljudje, ki niti pojma niso imeli o tem, da je v Trstu vsako narodno gibanje smešno in neuspešno — brez zaslombe na krepko kmečko ljudstvo v okolici. Kako se more imenovati kaka čitalnica „narodna“, če pa velika množina slovenskega naroda v tržaški okolici, kmečko ljudstvo, ni maralo za to čitalnico? Zadnji predsednik, g. Peršič, ima pač lepo vnanjo postavo, za predsedništvo tacega zavoda pa ni sposoben; z bombastičnimi frazami brez jedra se ne zidajo narodne trdnjave. Mesto Jeriho se je pač s trobentanjem podrlo, da bi bil pa kdo s trobentanjem kako mesto sozidal, tega še ni bilo slišati. Čudno je, da mnogi pametni rodoljubi, kar jih v Trstu poznamo, kakor Žvanut, Cegnar, Jereb, Krsnik, Kavčič itd. vse to mirno gledajo, ter so prepustili vodstvo narodnega društva tako nespretnim rokam, in nam Slovincem niso zabranili te sramote!

Iz Goriškega, 1. avgusta. (Razkolništvo in rimska cerkev, katoliško-slovanski duhovniki pa razkolniški popi.) — Da smo Slovani tudi versko ločeni, je nesreča za nas in Rim. Kajti ko bi bil slovanski vzhod v edinosti vere z Rimom, bi ne bila mogla 20. sept. 1870 l. puntarska laška vlada, po 5 urnem hudem streljanju, v Rimu postaviti stolnice Italijanske. Ravno tako je za razkolnike same njih razkol velika nesreča tudi v političnem oziru, ker gotovo bi imeia saj slovanska Evropa na zemljevidu vso drugo podobo, kakor jo ima, že od dobe nesrečnega Focija, začetnika razkola. Isto tako bi se ne mogla takšna politična stranka v Rusiji vzgojiti, kakor so blazni nihilisti, ako bi količkaj katoličanstvo vplivalo na šolsko omiko slovanske mladine v velikem ruskem carstvu. Da bi se vsi Slovani zedinili v veri z Rimom, tega se boje tudi sovražniki Slovanov najbolj, ker vedó, da bi potem imelo vemožno slovanstvo prvo besedo v evropskem „koncertu“. Zato pa se vendarle nadjajo sedanjí sv. Oče papež, kakor r. Pij IX. pred katoliško resnico neupogljivi Leon XIII. edino od previdnosti božje in pomoči ter rešitve le od slovanstva, kakor je bilo razviditi iz Njihove okrožnice 30. septembra 1880. Poseben odmev so našle pa v naših srcih besede, ktere so Jezusov namestnik, „luč na nebu“, nam slovanskim romarjem pri zaslišbi 5. julija t. l. prav nekako preroško in navdušeno govorili: „Dozdeva se, da so Slovani po božji previd-

nosti odločeni za posebne namene na svetu". Od radosti je plavalo srce v naših prsah slišavši te za vseslovanstvo preimnitne besede, ktere so izgovorili sv. Oče z neizrečenim veseljem, ktero je žarilo iz Njih premilega obličja, in z nekim prav prerokskim navdušenjem. O naj bi si jih vsi naši bratje razkolniki, njih. svečeniki in vladarji prav k srcu vzeli; koliki blagor za nje in za nas vse bi izviral potem iz svršenja tega prerokovanja sv. Očeta. Zares 5. julija t. l. ostane za slovanstvo pomenljiv zgodovinski dan. — Nekdo je prerokoval, da rse bode 1900. leta v Londonu v cerkvi sv. Paula pela zahvalna pesem „Te Deum“, ker tedaj se bode neki vsa Anglija k edinosti z Rimom povrnila. Da se bode to prej ali slej es zgodilo, kaže velikanski hitri napredek katoličanstva tamkej, zlasti pa od tiste dobe, ko je r. Pij IX. zopet staro hierarhijo v britanskem kraljestvu ustanovil. Koliko veselje bi bilo za vseslovanstvo še le to, ko bi se tedaj tudi svetaja Rusija k edinosti vere povrnila. Kajti ako smo mi z Rimom zedinjeni, potem je svet naš, je dejal neki imenitni ruski državnik. Gotovo bodo Slovanov sovražniki vse žile napenjali, da bi do tega ne prišlo, ker naše versko razdvojenje v gaja njih nekršanski kramarski politik! Mar bi bilo to združenje res tako težavno? Jaz menim, da ne! Saj je med nami in razkolniki le gosta megla ali mreža, ki se da lahko razdreti, ako bi se le sebičnost v stran djala. Slovanska liturgija ne dela nobene ovire, ker je že davno potrjena in se je vršila letos ravno ob slovesnosti sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Klementa vsaki dan. Zastran coelibata pri sedanjih razkolnikih bi tudi ne bilo nobene ovire, ker so bile določbe trulanskega zbora (l. 692) tudi od rimske cerkve potrjene, vsled kterih je bilo klerikom dovoljeno pred posvečenjem se poročiti idr., kar je tudi pri naših zedinjencih v navadi.

Iz lastne skušnje pa vem, da je katoliško duhovenstvo zlasti v Avstriji kakor drugod veliko bolj in temeljito klasično izobrazeno, kakor razkolniški popi celo v naši Avstriji. Ko bi se razkolniki isto tako izobrazevali v svojih pomanjkljivih učilnicah, zlasti v nepristrani zgodovini, ravno tega žalostnega razkola, potem bi se jim jele kmali oči odpirati. Ali ravno ta zgodovina jim je neznana, ali pa le pristransko znana, in to je vzrok že toliko sto let trpečega razkola. Jaz sam, — pravim, — govorim iz lastne skušnje, ker sem imel kot dijak priliko se seznaniti z razkolniki srbske narodnosti na R. Podučeval sem namreč pred leti sinova srbskega župnika V. v predmetih za gimnazije. Kaj menite, koliko razredov je on dovršil? Pravil mi je sam, da komaj dva latinska razreda, tako da od latinščine in drugih vednosti ni imel tedaj ne duha ne sluha več. Jezika ni znal nobenega, razun srbskega, tako da sem ga našel v drugih rečeh bolj nevednega, kakor je naš slovenski bolje omikan kmet. Čudil pa sem se posebno temu, da je bila njegova supruga bolj izobrazena od njega, ker je govorila razun srbskega, tudi še nemški in taljanski jezik. Kaka ironija je pač to! Pri sv. maši, ktero je služil le ob nedeljah in praznikih, sta mu stregla njegova sinova! Prijazni pogovori z njim in suprugo so me sicer navdušili, pa le za slovanstvo, a za njih „pravoslavno vero“, ktera obstoji večidel le iz vnanjih obredov brez blaživnih čutov, nisem bil prav nič navdušen. V njih, menda našem brevirju podobni knjigi, se bere tudi življenje velikih rimskih papežev. Po naključju sem naletel na tako,

se ve da, v cirilici pisano molitveno knjigo, v kateri se preslavljajo dejanja sv. Leona I. papeža rekoč: „O ti veliki papa sv. Lav,“ (dalje se več ne spominjam). Torej le zgodovinska nevednost in pomanjkanje prave bogoslovke vede je krivo, da žalostni razkol še vedno traja. Kakor je pri Angležih pripeljalo pravo preiskovanje resnice že toliko učenih mož v naročje katoliške cerkve, tako bi pripeljalo bolj pogostno istinito preiskovanje zgodovine tudi razkolnike k združenju z Rimom, in potem bi bilo slovanstvo res nepremagljivo v vsakem oziru. V ta namen naj bi se bratovščina sv. Cirila in Metoda v novič vzbudila in razširjala, razkolnikom pa naj bi se dajala prilika se seznaniti z resnico in vzroki nesrečnega razkola, kakor tudi z njih lastnimi koristi, ako bi se zopet z nami in Rimom zedinili. Nič bolj slavnega dneva bi si Slovan ne mogel misliti, kakor dan ali leto tega zjedinenja. Reči morajo žalibog še dandanašnji razkolniki: „Naši prededje so grešili in mi moramo nositi njih grehe“ (razkol.) Naj bi pa božja previdnost in vsemogočnost pospešila to zjedinenje, ter tako našega slavnega papeža Leona XIII. še bolj razveselila, kakor jih je razveselil naš prihod in obiskovanje v Rimu od 29. junija do 7. julija t. l. Naj bi bilo dano viditi še današnjemu rodu sveti dan zedinenja, spolnenja prerokovanja sv. očeta papeža Leona XIII. V to ime pomozi sv. Trojica in Bogorodica, ter spasi (reši) dobri slovenski narod!

Iz Trnovega na Notranjskem, 4. avg. (Požar, deželni predsednik.) Prvega avgusta dopoldne bil je v Knežaku strašanski požar. Vzrok te grozovite nesreče bila je kakor večidel, neprevidnost. Neki gospodinji so se na ognjišči vnele drva med tem, ko je ona po vasi hodila. Bistriški sodnik g. Juraj Strucelj, po službenih opravilih ondi, zapazil je to prvi in začel vpiti ogenj! Bil je takrat še povišen ogenj, pa ker ni bilo vode pri rokah, je „ponižni“ ogenj kmalo postal divji požar, ki je v kratkem času vpepelil 38 hiš z drugimi poslopji. Tudi šola se je bila trikrat vnela, in gotovo bi bila zgorela, ko bi ne bili še v pravem času pritekli bližnji Zagorci, ki so jo hrabro branili in jo tudi rešili. O to je jok in stok in revščina nepopisljiva. Zavarovanih je bilo menda samo sedem. Gosp. župan Knežški naznanil je nemudoma telegrafično to prežalostno novico g. okr. glavarju in g. deželnemu predsedniku. Skrbna visoka gospoda bila sta drugi dan zjutraj že v Knežaku, in ko sta vse pogorišče dobro ogledala, pogorelce očetovsko potolažila in jim zdatne pomoči obljubila, peljala sta se naprej v Bistrico, da si pri tej priliki g. deželni predsednik ogleda tudi to mu dozdaj še neznano prijazno dolino. Ob eni čez poludne počil je glas: Deželni predsednik je tukaj. Ta veseli glas šel je od ust do ust po Bistrici in Trnovem. Hitro zbero se v narodni čitalnici gospodje od sodnije in davkarije, duhovni pomočnik St. namesto g. dekana, ki je po dekaniji ravno šole nadzoroval, in gospoda župana soseske Trnoveke in Jablaniške s svojimi svetovalci, da se kakor hvaležni in vdani sinovi poklone svojemu priljubljenemu očetu vis. blagorodnemu gosp. deželnemu predsedniku. Pomenjkoval se je z vsakim gospodom posebej in sicer tako prijazno in domače, da si je pridobil srca vsih, kteri so imeli čast ž njim govoriti. Z župani in svetovalci govoril je v milem, maternem jeziku, in marsikteremu izmed zbranih je zaigrala v očeh solza veselja, slišati tako visokega gospoda v taki lepi in gladki sloven-

ščini po očetovsko pogovarjati se s priprostim kmetovalcem. To je mož naše krvi.

Pri odhodu poslovil se je prav ginljivo od obilno zbranega ljudstva, ktero se mu je spoštljivo vklanjalo in mu je iz srca vošilo srečno pot in na veselo svidenje. Ko je voz zadrdral, zadoneli so gromoviti živijo-klici, in zapuščena množica gledala je s solznimi očmi za svojem očetom, dokler jim ni zginil za Trnovsko vasjo.

Ločil se je dobri in skerbni oče od svojih vdanih in pokornih otrok. Otroci, ki hočejo odhajočemu očetu izkazati posebno ljubezen in spoštovanje, letijo za njim, da še enkrat vidijo njegov prijazen obraz in mu gorko stisnejo njegovo očetovsko roko, tako storili smo tudi mi. Spremili smo v obilnem številu gosp. deželnega predsednika do šent Petra. Okrajnega sodnika g. Strucelja vzel je gospod dež. predsednik na svoj voz in sicer še celo na svojo desnicol v kljub vsemu temu, da se je g. sodnik branil tej prevelikej časti, mora; je slednjič le vbogati. V šent Petru pozdravila sta g. dež. predsednika prijazni gosp. župnik in vrli gosp. župan. V istem trenutku oglasili so se lepo vbrani šentpeterski zvonovi in milo pozdravljali preljubljenega gosta. Zapeli so res tako veselo in presunljivo, da smo drug drugega pogledali, in bilo je splošno molčanje. Naravnost povem, da se nam je vsem milo storili. Med zvonjenjem ogledal si je gosp. dež. prednik v prav obilni spremitvi šentpetersko cerkev, kjer je kleče molil presveto Rešnje telo; potem šel je v farovž in v šolo. (Miheta ni bilo doma.) Predno se je ločil od nas, podal je velespoštovani in ponižni gospod, svojim spremljevalcem še enkrat roko in med trikratnimi živijo-klici odrinil je z vlakom proti Ljubljani, mi pa vsi srečni in veseli zarad nam došle sreče, vrnili smo se nazaj v prijetno bistriško dolino.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. avgusta.

(Zlata maša.) V nedeljo to je 7. avgusta bodo imeli zlato mašo visoko čast. g. Andrej Dremelj, župnik Rateški od 24. jan. 1843, tedaj že 39. leto. Gospod zlatomašnik so rojeni 30. okt. 1801, in so še vedno bistrega duha in krepkega zdravja. Samo enkrat v teh 39 letih so bili šest dni bolni. Bog daj srečo.

(Gospodarski odsek Matice slovenske) se je 4. t. m. sestavil, ter je bil za predsednika izvoljen g. dr. Zupanec, za namestnika njegovega pa g. Grasselli.

(Izlet v Logatec.) Vozni listi, katerim cena je na polovico znižana, dobivajo se od danes, petka 5. avgusta t. l. naprej vsak dan od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer po 1 gl. 20 kr. za osobo tje in nazaj pri gosp. J. Gebi, urarji v slonovih ulicah. Listi dobivali se bodo pri omenjenemu gospodu od danes naprej samo do nedelje 11. ure zjutraj. Vsak kdor želi list prejeti, naj se blagovoli zanj o pravem času oglasiti. Listi po znižanej ceni se omenjenega dne na kolodvoru pred odhodom vlaka ne bodo izdajali; prodajajo se samo do 11. ure zjutraj pri gosp. J. Gebi. Voznina iz Borovnice v Logatec in nazaj stane 50 kr. in se dobivajo dotične karte pri g. Paplerju, učitelju v Borovnici. V slučaju neugodnega vremena preloži se posebni vlak na nedeljo 14. avg. t. l. K vdeležbi te slavnosti vabi najljubneje „Odbor Sokola“.

(Za porotnike pri prihodnjih porotnih sodnijah) so bil izžrebani ti-le gospodje: Anton

Avbel, hišni posestnik v Ljubljani; Ludovik grof Blagaj, grajščak na Boštanj; Alojzij Kanton, hišni posestnik v Ljubljani; Fran Ekslar, hišni posestnik v Kamniku; Josip Funtek, vinski tržec v Mengši; Jernej Grašek, trgovec v Kamniku; Fran Igljič, trgovec na Dobu; Jan Kecelj, trgovec v Kamniku; Josip Kozin, hišni posestnik v Ljubljani; Rajko Krispar, trgovec v Kranji; Karol grof Lanthieri, grajščak v Vipavi; Anton Levec, trgovec v Mengši; Josip Milavec, posestnik v Cerknici; Jan Modič, posestnik v Novej vasi; Stefan Nagy, trgovec v Ljubljani; Alojzij Pavšič, hišni posestnik v Ljubljani; Toma Pavšlar, posestnik v Kranji; Jan Peterca, trgovec z lesom v Ljubljani; Jakob Petrič, posestnik na Vrdu; Karol Poljak, trgovec v Ljubljani; Henrik Reichmann, krojač v Ljubljani; Alojzij Zagorec, hišni posestnik v Ljubljani; Ferdinand Sajovic, trgovec v Kranji; Ferdinand Schmitt, trgovec v Ljubljani; Fr. Ksav. Sovan, trgovec v Ljubljani; Anton Spalek, komi v Ljubljani; Ignaci Štupica, trgovec v Ljubljani; Mato Župan, trgovec v Ljubljani; Valentin Treven, trgovec v Idriji; Vrbič, posestnik na Vrhniki; Jan Vičič, trgovec v Ljubljani; Andrej Videmšek, posestnik na Dobu; Aleksander Valjavec, posestnik v Bistrici; Avgust Winkler, posestnik v Ljubljani. Namestniki: Fran Bregant, hišni posestnik; Andrej Druškovič, hišni posestnik; Jernej Janša, hišni posestnik; Alojzij Jenko, peki; Anton Meršol, krojač; Jurij Plahutnik, trgovec; Luka Šumi, krojač in Ludovik Vidmar, prodajalec hišne oprave, vsi iz Ljubljane.

(Glavna obravnava o pritožbi Vesteneckovi) zoper razzodbo tukajšnje delegirane sodnije, ki ga je zaradi žaljenja časti nedavno obsodila na 40 gld. kazni, se bode pri tukajšnji deželni sodnji vršila 19. t. m.

(Tatvinstvo v kolezijskem kopališči.) V četrtek popoldne se je g. O. s svojima sinovoma kopal v koleziji, ter je svojo zlato uro z zlato verigo obesil na steno. Ko se pa zopet obleče, je bila ura, vredna 200 gld., zginila. Sošlo se je takoj obilno ljudi, ki so pa mislili, da je g. O. uro morebiti pozabil doma. Vendar pa je policija naznanila pri urarjih in v tukajšnji zastavnici, da naj pazijo in naznanijo, ako bi hotel kdo kako zlato uro zastaviti. Res prinese 16letni mizarjev sin Huber včeraj v zastavnico uro, katero mu pa tam vzenó in pridržé. S tem nezadovoljen gre mladi uzmovič na rotovž k g. Peronu se pritožit, da so mu v zastavnici pridržali uro, katero je v koleziji našel. Pa g. Perona, skušen mož, ga precej oestro prime, da ure ni našel, ampak da jo je vkradel, in ne samo nje, ampak tudi zlato verigo in pred nekimi dnevi tudi uro pa zlat prstan sinu kupca in hišnega posestnika Š., ter mu zažuga, da ga bode dal precej zapreti, ako ne pové, kje so te vkradene reči. Mladi malopridnež je takoj obstal, da ima zlato verigo doma v šoti skrito, Š. uro pa je dal popraviti nekemu urarji. Res so vse reči našli, in tatu za zdaj izpustili ter reč naznanili sodnji, ki jo bode natančneje preiskovala. Pri tej priliki se bo tudi pokazalo, ni li omenjeni mladi cvet izvršil še drugih tatvin v kopališči, kjer so ljudje večkrat pogrešali kake reči.

(Škatljo z mrtvim detetom) našli so v četrtek v Ljubljani pri šentpeterskem mostu. Čigavo je in od kod je priplavalo, se še ne vé.

Razne reči.

— Pastoralna konferenca v Brežicah na Štajerskem meseca junija je enoglasno pri knjezoškofijstvu prosila za klerikalno brado.

— Letno poročilo c. kr. višje gimnazije v Mariboru ima v znanstvenem oddelku natančno monografijo „Das Bachergebirge“ (I) od prof. Franca Horák-a. Šolsko poročilo kaže, da je poleg ravnatelja podučevalo 20 učiteljev, namreč 11 profesorjev, 1 učitelj, 4 suplenti in 4 pomožni učitelji. Učencev je bilo 322, in sicer po narodnosti 163 nemcev, 156 slovencev, 3 srbi; po veri 312 katoličanov, 6 protestantov in 3 staroverci; po napredku jih je dobilo 38 odliko, 201 enojko, 68 dvojko in 13 trojko; ponavljati jih sme izpit 41, 2 nista bila izpitana. Prihodnje šolsko leto se začne 16. septembra. Imenik profesorjev kaže razum učiteljev in veronauka le dve slovenski imeni, eden suplent pa je bojda židovskega pokolenja. Zrelostnega izpita se je vdeležilo 13 osmošolcev in 3 privatisti, pa naredilo jih je izpit le 8; to je pač jako neugoden vspeh.

— † Mladi g. Obreza z Vrhnike je 4. t. m. umrl v Gleichenberških toplicah na Štajerskem, kamor je bil šel zdravja iskat.

— O zaupnici tržaškemu deželnemu namestniku piše zadnja „Edinost“: Iz Trsta nekdo piše „Slov. Narod“, da v Istri potuje nek človek, ki bi imel mej odrotnimi prebivalci agitirati in podpisov nabirati za zaupnico, katero naj bi tožna Istra izročila gospodu Depretisu. — Mi ne vemo, ali je to poročilo resnično, ali ne, ker nobeden nam o tem še nič ni naznanil, če prav smo mnogo vpraševali; tudi „Naša Sloga“ o tem nič ne ve. Svetovali pa bi isterskim Slovincem to le: gospod deželni namestnik je zastopnik cesarjev, tedaj smo dolžni spoštovati ga in častiti; to pa nas nikakor ne veže, da bi morali z njim deliti tudi politično osobno njegovo mišljenje, in ker je znano, da se v tem ne ujemamo z gospodom namestnikom, zato bi bilo nedosledno in politično zelo napačno, ako bi mu kakoršno koli zaupnico podpisali.

— Razstava v Trstu. Odsek, ki je bil izvoljen, da sestavi načrt za razstavo, sklical je 26. min. meseca zbor ter predložil dovršen načrt, po katerem se je za razstavo določil „Campo Marzio“; stroški so se proračunili na 300.000 gl., ki se imajo pokriti z 100.000 gl. prostovoljnih doneskov, z 100.000 gl. podpore od vlade in mestnih družb; potem naj se napravi še loterija, iz katere dohodkov bi se primanjkljaj pokrili. Razstava sama se ima

po predloženem programu razvrstiti v 24 oddelkov. „Edinost“.

Listnica opravištva.

Preč. g. L. H. kan. v M. Vse prav. Č. g. J. J. vik. v J. do 30. sept. vse plačano, G. A. P. posestn. v K. Da, nek gospod na Primorskem, 11. julija; tedaj plačano do konca tek. leta.

Č. g. J. K. v duh. na L. Vse plačano do konca leta.

Č. g. J. G. duh. pom. v K. Prejeli — vse plačano.

Č. g. P. R. župn. v Z. Prejeli. Pravite: za II—IV. četrt l. 1880! Se motite, bodi si že ali le po črki ali o računu. Plačano je vse tudi za tek. leto. Ravno tako vse za „Čeb.“

Prodaja vina.

V farovžu Šempeterskem pri Novomestu se dobi več veder razuega vina od leta 1879. Cena od 10—12 gld. (3)

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 cilind-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 anker-ura iz srebernega nikla z verižico, prej 10 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna patent. anker-ura poprej 25 gl. zdaj 11 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington-ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gld. (3)

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

Na pet let dobri stojimo.
A. Fraiss,
Rothenurmstrasse Nr 9.
Gegenüber dem erzbischöflichen Palais,
Wien.

Orglje.

Pod Gradom pri Rudolfovem so naprodaj stare, pa še dosti dobre orglje s 7 spremeni. Kdor jih želi kupiti (predrage ne bodo), naj se oglasi pri gosp. župniku Janezu Virantu. (2)

Le še malo časa!

Samo za 8 gld.

pošljem vsakemu popolno jedilno opravo iz britanje srebra, in sicer teh le 51 krasnih reči:

- 6 nožev iz britanje srebra in angleškega jekla;
- 6 vilic iz britanje srebra prav močnih;
- 6 močnih žlic iz britanje srebra;
- 12 malih žlic za kavo iz britanje srebra;
- 1 močno veliko žlico za mleko, iz britanje srebra;
- 1 težko veliko žlico za juho, iz najboljšega britanje srebra;
- 2 krasna namizna svečnika;
- 3 lične kupice za jajca;
- 6 ličnih cizeliranih podčasníc;
- 1 lepo posodico za poper ali sladkor
- 1 fino precejilo za čaj;
- 6 podnožnikov iz stekla;

teh 51 reči vseh skupaj velja samo 8 gld.

Te reči so bile nakupljene v neki veliki tovarni za britanje srebro, ki je pa falirala, ter so prej veljale 40 mark. Dobri stojimo za to, da ostanejo te reči lepo bele.

Naročila proti poštnemu povzetju (Nachnahme) se točno izvršujejo, dokler imamo reči še kaj v zalogi; pisma naj se pošiljajo pod napisom:

Herrn M. Rundbakin,
Wien II. Hedwigsstrasse 4.

Vsakdo se lahko brez škode prepriča, kako po ceni in kako krasno je to blago, ker se poslano reči, ako niso všeč, v 10 dneh lahko pošljejo nazaj in prejete denarje takoj povrnemo. (4)

Le še malo časa!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.